

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1824

Vragen van het lid **Van Veldhoven** (D66) aan de Minister van Economische Zaken over *het negeren door de RWE van de Russische overname van gasvelden* (ingezonden 11 maart 2015).

Antwoord van Minister **Kamp** (Economische Zaken) (ontvangen 3 april 2015).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht «Britten blokkeren verkoop gasvelden aan Russische miljardair»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Heeft u naar aanleiding van dit bericht contact gehad met Essent als Nederlandse tak van RWE? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat heeft dit opgeleverd?

Antwoord 2

Ja. Essent heeft de voorgenomen verkoop van de gasvelden van RWE/Dea door RWE en berichten over het onderbrengen van bezittingen in een Nederlandse stichting bevestigd. Als dochter van RWE heeft Essent hier echter geen bemoeienis mee.

Vraag 3

Het Verenigd Koninkrijk heeft zorgen geuit over de garanties van toekomstige gasleveranties op het moment dat sancties van de Europese Unie aan Rusland worden opgevoerd; deze zorgen hebben zij geuit in het licht van een eventuele overname van gasvelden op de Noordzee door een Russische miljardair; deelt u deze zorgen ook voor Nederland?

Antwoord 3

Voor Nederland deel ik deze zorgen niet. Het gas uit het Britse deel van de Noordzee is bedoeld voor de gasvoorziening in het Verenigd Koninkrijk. Verstoring daarvan zal niet tot problemen in de Nederlandse gasvoorziening

¹ <http://fd.nl/economie-politiek/1094860/britten-blokkeren-verkoop-gasvelden-aan-russische-miljardair>, Financieel Dagblad, 2 maart 2015.

leiden. Een mogelijke overname door Russische partijen van de genoemde gasvelden valt niet onder het huidige sanctiepakket. De heer Fridman staat niet op de Europese sanctielijst. Specifiek op het gebied van energie zijn voorts sancties tegen Rusland van kracht met betrekking tot de levering van bepaalde apparatuur, technologie en dienstverlening voor diepwater olie-exploratie en -productie, Arctische olie-exploratie en -productie en schalieprojecten in Rusland.

Vraag 4

In hoeverre is een Russische overname van Nederlandse gasvelden in de Noordzee mogelijk? Is de Nederlandse overheid in dat geval in staat om een dergelijke overname te blokkeren?

Antwoord 4

Een Russische overname van Nederlandse gasvelden is mogelijk. Voor een dergelijke overname is overdracht van de vergunning vereist. Op grond van de mijnbouwwet is mijn toestemming vereist voor deze overdracht. De gronden waarop ik mijn toestemming aan een voorgenomen overdracht kan onthouden zijn vermeld in de Mijnbouwwet en komen overeen met de gronden waarop een vergunning kan worden geweigerd. Toetsing vindt plaats van technische en financiële capaciteiten van de overnemende partij, de manier waarop de overnemende partij de activiteiten wil gaan voortzetten en efficiëntie en verantwoordelijkheidszin (inclusief maatschappelijke verantwoordelijkheidszin, waarvan is gebleken bij uitvoering van andere mijnbouwactiviteiten). De uitkomst van deze toetsing kan reden zijn om geen toestemming te verlenen voor overdracht van een vergunning. Bij de beoordeling van dergelijke overnames wordt uiteraard ook gekeken of dergelijke transacties niet in strijd zijn met geldende sanctieregimes, zoals nu bijvoorbeeld ingesteld tegen Rusland. Deze transactie valt overigens niet onder het vigerende EU-sanctieregime tegen Rusland. Blokkering van een overname op basis van de nationaliteit van de bestuurder of het bedrijf is niet mogelijk op grond van WTO-regels en bilaterale handelsakkoorden tussen de EU en derde landen.

Vraag 5

Als waarborg voor gasleveranties bij een Russische overname van Dea wordt gesproken over de mogelijke constructie van een speciale Nederlandse stichting of holding; is deze mogelijkheid bij u bekend? Zo ja, wat is uw mening over deze eventuele Nederlandse inmenging in het conflict over de overname van Dea?

Antwoord 5

De mogelijkheid van het op afstand plaatsen van bezittingen door tijdelijke overdracht aan een Nederlandse stichting is mij bekend. Een dergelijke constructie is in 2011 toegepast ten aanzien van de in Nederland gevestigde Oilinvest groep waarvan de eigenaren onder het EU sanctieregime inzake Libië vielen. Dit is toegelicht in de brief van de Minister van Financiën van 24 augustus 2011.² In die brief is ook een overzicht opgenomen van de vergaande toezichtmaatregelen die nodig waren om de Oilinvest groep zodanig te isoleren van haar oorspronkelijke eigenaren dat zij haar activiteiten kon voortzetten.

Het staat partijen vrij bezittingen onder te brengen in een Nederlandse stichting. Indien sancties van toepassing zouden worden op de (feitelijk) eigenaar, zou een dergelijke constructie echter niet ontstaan om die bezittingen buiten bereik van EU sancties te houden. Om voldoende afstand te creëren tussen de (feitelijk) eigenaar en die bezittingen zou meer nodig zijn. Dit zou in ieder geval vergaande toezichtmaatregelen en afstemming met andere EU-lidstaten vereisen. Of het in de rede ligt of en zo ja hoe Nederlandse autoriteiten dergelijke toezichtmaatregelen implementeren zou van geval tot geval moeten worden bezien.

² Niet-dossierstuk 2010–2011, Tweede Kamer 2011D40320.

Vraag 6

Bent u van mening dat de in het artikel genoemde «contractuele maatregelen» op basis waarvan een Nederlandse stichting of holding in het leven geroepen kan worden, afdoende zijn om gasleveranties uit gasvelden in de Noordzee te blijven garanderen?

Antwoord 6

Ik ben niet bekend met de inhoud van de bedoelde contractuele maatregelen. In algemene zin volgt uit het antwoord op vraag 5, dat het onderbrengen van bezittingen in een Nederlandse stichting op zichzelf onvoldoende zou zijn om die bezittingen te vrijwaren van toepasselijkheid van EU-sancties. Om die reden ga ik ervan uit, dat ook voor het garanderen van gasleveranties in geval van toepasselijkheid van EU-sancties op betrokken personen meer nodig zou zijn dan alleen contractuele maatregelen gericht op het onderbrengen van bezittingen in een Nederlandse stichting.

Vraag 7

Heeft u contact gehad met de Britse regering over dit conflict over de eventuele overname van Dea? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat heeft dit opgeleverd?

Antwoord 7

Ja. De vermelding in mediaberichten van de voorgenomen inzet van een Nederlandse stichting was aanleiding voor ambtelijk overleg met de Britse autoriteiten. Dit overleg was technisch van aard en betrof een gedachteswisseling over de mogelijkheid een Europese rechtspersoon, zoals een Nederlandse stichting, in te zetten om bezittingen op afstand te plaatsen. De Britse autoriteiten concludeerden dat een dergelijke inzet van een Nederlandse stichting niet zonder meer zou bewerkstelligen dat de bezittingen in de stichting buiten bereik van de EU-sancties zouden vallen. Dit met het oog op de vergaande toezichtmaatregelen die daarvoor – ook in mijn visie – nodig zouden zijn (zie het antwoord op vraag 5).